

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК01 «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»**

ОПП «Безпека державного кордону»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 252 Безпека державного кордону

Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» є обов'язковою для вивчення ОПІ «Безпека державного кордону». Вивчається протягом 1 та 2-го семестрів на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є надання курсантам знань про найважливіші проблеми історії України та української культури, ознайомлення їх з історією культурного розвитку українського народу та з різними підходами та концепціями. Засвоєння цих знань сприятиме формуванню у курсантів патріотизму, громадянської відповідальності та світогляду, орієнтованого на загальнолюдські гуманістичні цінності.

Основні завдання навчальної дисципліни – формування у курсантів розуміння історичного минулого українського народу, сучасного стану і проблем історичної науки та відносин у світовому співтоваристві;

розкриття сучасних підходів до складних проблем в історії українського народу, що не мали адекватного висвітлення до недавнього часу або були об'єктами ідеологічних перекручень;

сприяння формуванню у курсантів почуття патріотизму, етнонаціональної самосвідомості та інтересу до культури і традицій українського народу.

показати значення культури в життєдіяльності людини, її роль у творчості та вдосконаленні особистості, гуманізації суспільних відносин;

формувати у курсантів гуманістичний світогляд, національну свідомість, збагачувати патріотичні почуття, утверджувати моральні людські цінності добра, совісті, честі;

підвищувати загальний культурний та інтелектуальний рівень курсантів;

сприяти самовихованню курсантів, допомогти їм усвідомити своє місце в житті та суспільстві.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

основні етапи українського етногенезу та етнічної історії;

історію української державності, основні етапи боротьби за національну незалежність;

основні підходи до трактування культури, характер взаємозв'язку нації та культури;

витоки та особливості розвитку української культури та її найвидатніші досягнення;

специфіку української культури як складової частини світового культурного процесу;

культурологічний зміст сучасних проблем української культури;

уміти:

оперувати основними поняттями та категоріями історії та суспільних наук;

застосовувати історичні знання для аналізу процесів і явищ життя суспільства;

використовувати історичні знання у практичній діяльності;

вирізняти основні методологічні підходи щодо змісту та характеру цінностей української культури;

аналізувати культурні феномени різних регіонів;

орієнтуватися в процесах розвитку української культури як оригінальної гілки слов'янської та світової культури;

застосовувати культурологічні знання при аналізі різних проблем сучасного культурного розвитку, зіставляти різні точки зору на події культурного життя, обґрунтовувати свою думку.

готувати виступи, доповіді, повідомлення, інформації, проводити диспути на суспільно-політичні та інші теми;

ознайомитись з:

теоріями та концепціями різних історичних шкіл та напрямків щодо проблем розвитку української державності, формування її кордонів, створення прикордонних структур;

подіями та фактами історії України, її стосунків з суміжними державами;

історією, теорією та проблемами розвитку літератури, театрального мистецтва, музики, архітектури, образотворчого мистецтва України;

різними стилями, видами, жанрами сучасного українського мистецтва та їх специфікою;

головними культурологічними і мистецтвознавчими теоріями та поняттями;

рекомендованою літературою з предмету.

ВИКЛАДАЧІ:

доктор історичних наук, професор Микола КАБАЧИНСЬКИЙ, e-mail: illich999@meta.ua

кандидат психологічних наук Наталія ГОЛЯРДИК, e-mail: ambassador2151@gmail.com

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків тем курсу з поняттями, термінами і категоріями історичних дисциплін у процесі вивчення яких курсанти могли б отримати теоретичне розуміння сутності та природи історичних процесів.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії кафедри, ноутбук, мультимедіа-проектор, історичні карти, модульне середовище кафедри.

Вивчення курсу не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																	Форми підсумкового контролю				
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота									Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік		
					лекції	групові заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів					розрахункове завдання	курсова робота
за денною формою навчання																								
I	I	4	90	50	26				24					16	13	3					24			
	II		30	20	6				8				6	4	4							6	+	
Усього за дисципліну			120	70	32				32				6	20	17	3					30	+		

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.2; МН3.4; МН3.5; МН4.1; МН4.2; МН4.3. МН4.4.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК3.3; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-12	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	МК1.1; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ЗК-13	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	МК1.1; МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ЗК-15	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	МК1.1; МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ЗК-16	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-2	Здатність використовувати історичний досвід війн та воєнних конфліктів, підтримувати традиції прикордонної служби.	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ФК-5	Здатність формулювати систему цінностей, діяти соціально відповідально, неупереджено, як представник держави, керуючись нормами законодавства.	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК3.3; МК4.1. МК4.2.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Знати основні події історії охорони кордонів, війн та воєнних конфліктів.	МН1.1; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.2; МН3.4; МН4.1; МН4.2; МН4.3. МН4.4.	МК2.1; МК2.2; МК3.3.
ПРН-19	Відповідальне та позитивне ставлення до своєї ролі на державному кордоні.	МН1.1; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.2; МН3.4; МН4.1; МН4.2; МН4.3. МН4.4.	МК2.1; МК2.2; МК3.3.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування теми	Кількість год.	Номери, вид занять та кількість годин								Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин	
			1	2	3	4	5	6	7	8				
1	Найдавніші часи в історії українського народу	4	Л2	Сз2								08		
2	Київська та Галицько-Волинська держави	4	Л2	Сз2								09	1/1Л(2); 1/2 Сз(2); 2/1Л(2); 2/2 Сз(2); 3/1Л(2); 3/2 Сз(2); 4/1Л(2)	14
3	Теорія вітчизняної культури	4	Л2	Сз2								10	4/2 Сз(2); 5/1Л(2); 5/2 Сз (2); 6/1Л(2); 6/2 Сз(2); 7/1Л(2); 7/2 Сз (2)	14
4	Українська культура давньокиївської доби	4	Л2	Сз2								11	8/1Л(2); 8/2Сз (2); 9/1Л(2); 9/2 Сз(2); 10/1Л(2); 10/2 Сз (2)	12
5	Українські землі в умовах іноземної колонізації (II половина XIV – I половина XVII ст.)	4	Л2	Сз2								12	11/1Л(2); 11/2 Сз(2); 12/1Л(2); 12/2 Сз(2); 13/1Л(2)	10
6	Українська культура напередодні та в добу Козаччини	4	Л2	Сз2								01		
7	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення Української національної держави. Б. Хмельницький	4	Л2	Сз2								02	13/2 Сз(2); 14/1Л(2); 14/2Сз(2)	6
8	Українська культура в контексті доби Просвітництва	4	Л2	Сз2								03	15/1Л(2)	2
9	Україна на шляху до національного відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	4	Л2	Сз2								04	15/2 Сз(2)	2

10	Культура України у добу національно-культурного відродження	4	Л2	Сз2							05	16/1Л(2); 16/2 Сз(2).	4
11	Українська національно-демократична революція і державотворення 1917-1920 рр.: наслідки й історичні уроки	4	Л2	Сз2							06	Е(6).	6
12	Україна в 20-30-ті роки ХХ ст.	4	Л2	Сз2							07		
13	Україна напередодні та в роки Другої світової війни	4	Л2	Сз2							08		
14	Соціально-економічні та політичні процеси в Україні в другій половині 1940-х - у 1980-х роках.	4	Л2	Сз2									
15	Українська культура у ХХ-ХХІ ст.: на шляху від тоталітаризму до незалежності	4	Л2	Сз2									
16	Суверенна держава Україна в 1991-2021 роках	4	Л2	Сз2									
Екзамен		6	Е6										
Всього		70									Усього		70

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
1	2	3	4	5	6
I курс, I семестр					
1			6	Тема 1. Найдавніші часи в історії українського народу	
	1	лекція	2	<u>Витоки українського народу</u> 1. Предмет, завдання і значення навчальної дисципліни “Історія України та української культури” 2. Найдавніше населення на сучасній території України. 3. Формування державотворчих традицій. 4. Основні концепції походження українського народу.	[1.1], с. 9-38; [1.2], с. 4-35; [1.3], с. 9-43
		самостійна робота	2	<u>Державні утворення на території України</u> 1. Держава Кімерійців 2. Грецькі міста-поліси. 3. Велика Скіфія, Мала Скіфія. 4. Сарматська держава. 5. Володіння Римської імперії. 6. Державні утворення готів і гуннів. 7. Аварський каганат. 8. Хозарський каганат. 9. Державні утворення інших народів.	[1.1], с. 9-38; [1.2], с. 4-35; [1.3], с. 9-43
	2	семінар	2	<u>Первісна доба України</u> 1. Розвиток людини в первісну добу на теренах України 1. Теорії походження слов’ян. Антська держава. 2. Походження українського народу. Різні підходи до проблеми.	[1.1], с. 9-38; [1.2], с. 4-35; [1.3], с. 9-43
2	1	лекція	8 2	Тема 2. Київська та Галицько-Волинська держави <u>Початки українського державотворення:</u> 1. Утворення, розвиток та занепад держави Київська Русь. 2. Створення прикордонної служби. 3. Галицько-Волинська держава-спадкоємиця Київської Русі	[1.1], с. 39-91; [1.2], с. 36-66; [1.3], с. 44-77

				4. Експансія Великої Монгольської імперії.	
	самостійна робота	2		<u>Виникнення та розвиток Давньоруських держав</u> 1. Утворення Давньоруської держави. 2. Піднесення й розквіт Київської Русі. 3. Русь-Україна на шляху роздробленості. 4. Галицько-Волинська держава у 1199-1349 роках. 5. Монголо-татари на українських теренах. 6. Організація прикордонної варти. 7. Видатні особистості IX- XIV ст.	[1.1], с. 39-91; [1.2], с. 36-66; [1.3], с. 44-77
	2	семінар	2	<u>Виникнення та розвиток Давньоруської держави Київська Русь</u> 1. Утворення Давньоруської держави. Перші князі. 2. Державотворча діяльність київських князів (X – сер. XIII ст.). 3. Галицько-Волинська держава – Руське Королівство. 4. Золотоординська доба.	[1.1], с. 39-91; [1.2], с. 36-66; [1.3], с. 44-77
		індивід. роб.	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI)	літ-ра згідно списку
3			6	Тема 3. Теорія вітчизняної культури	
	1	лекція	2	<u>Національна культура та етапи її формування</u> 1. Поняття української культури, чинники її формування. 2. Основні етапи української культурогенези.	[1.1], с. 9-38; [1.4], с. 4-44; [1.5], с. 4-206
		самостійна робота	2	1. Найдавніші культури на теренах України (трипільська, скіфо-сарматська, зарубинецька, черняхівська та ін. 2. Український менталітет та його риси.	[1.1], с. 9-38; [1.4], с. 4-44; [1.5], с. 4-206
	2	семінар	2	<u>Українська культура та основні культурологічні теорії</u> 1. Українська нація і національна культура. 2. Етногенез і націостановлення українців. 3. Культурологічні ідеї в Україні.	[1.1], с. 9-38; [1.4], с. 4-44; [1.5], с. 4-206
4			8	Тема 4. Українська культура давньокиївської доби	
	1	лекція	2	<u>Становлення культури Київської Русі</u> 1. Вплив християнства на культуру Київської Русі. 2. Розвиток духовної культури. Освіта. Наука. 3. Мистецтво Київської Русі.	[1.1], с. 39-91; [1.4], с. 45-70; [1.5], с. 207-237
		самостійна	2	1. Християнство та його вплив на розвиток культури Київської Русі.	[1.1], с. 39-91;

		робота		2. Право і законодавство Київської Русі: Договори Русі з Візантією; «Руська правда»; Княжі устави та уставні грамоти.	[1.4], с. 45-70; [1.5], с. 207-237
	2	семінар	2	<u>Духовна культура Київської Русі</u> 1. Оригінальна та перекладна література Київської Русі. 2. Освіта і право Київської Русі. 3. Архітектура та образотворче мистецтво Київської Русі.	[1.1], с. 39-91; [1.4], с. 45-70; [1.5], с. 207-237
		індивід. роб.	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI)	літ-ра згідно списку
5			10	Тема 5. Українські землі в умовах іноземної колонізації (2-га половина XIV – 1-ша половина XVII ст.)	
	1	лекція	2	<u>Українські землі під владою іноземних держав (2-га половина XIV – 1-ша половина XVII ст.)</u> 1. Україна в складі Литовської держави. 2. Українські землі під владою Речі Посполитої. 3. Українське козацтво: створення і охорона кордонів метрополій.	[1.1], с. 92-139; [1.2], с. 67-96; [1.3], с. 78-137
		самостійна робота	2	<u>Боротьба Литви і Польщі за Україну</u> 1. Кревська унія і її наслідки. 2. Сутність і результати Люблінської унії.	[[1.1], с. 92-139; [1.2], с. 67-96; [1.3], с. 78-137
	2	семінар	2	<u>Політика Польщі та Литви на українських землях</u> 1. Останні спроби збереження автономії українських удільних князівств (Свидригайло, князівська змова, М. Глинський). 2. Національний та релігійний гніт польської влади в Україні. 3. Соціальні процеси за литовсько-польської доби.	[1.1], с. 92-139; [1.2], с. 67-96; [1.3], с. 78-137
		індивід. робота	4	Реферат (тематика вказана в розділі VI) Конспект по темах	література згідно списку
6			6	Тема 6. Українська культура напередодні та в добу Козаччини	
	1	лекція	2	<u>Українська культура початку XIV – першої половини XVII ст.</u> 1. Освіта в Україні у XIV – першої половини XVII ст. 2. Мистецтво України XIV – першої половини XVII ст.	[1.1], с. 116-167; [1.4], с. 71-126; [1.5], с. 238-293

		самостійна робота	2	1. Магдебурзьке право і правнича система в Україні XIV – першої половини XVII ст. (Магдебурзьке право, Литовські статuti). 2. Константин Корнякт і ансамбль Успенського братства у Львові. 3. Воєнне мистецтво на українських землях у XIII–XVII ст. 4. Лицарський епос та його продовження в козацькій культурі.	[1.1], с. 116-167; [1.4], с. 71-126; [1.5], с. 238-293
	2	семінар	2	<u>Гуманізм в українській культурі XIV – першої половини XVII ст.</u> 1. Гуманістичні тенденції в українській культурі XIV–XVII ст. 2. Оборонна та ренесансна архітектура. 3. Живопис України у XIV–XVII ст.	[1.1], с. 116-167; [1.4], с. 71-126; [1.5], с. 238-293
7			8	Тема 7. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення Української національної держави. Б. Хмельницький	
	1	лекція	2	<u>Українська національна революція під проводом Б. Хмельницького</u> 1. Причини та передумови національно-визвольної війни українців під проводом Богдана Хмельницького. 2. Воєнні дії 1649-1653 рр. Становлення Української гетьманської держави. 3. Переяславська Рада. Загострення українсько-московських відносин (1654-1657 рр.).	[1.1], с. 140-200; [1.2], с. 97-142; [1.3], с. 78-137
		самостійна робота	2	<u>Українська козацька держава (Гетьманщина)</u> 1. Національно-визвольна революція та хід воєнних дій. 2. Територія і органи влади Української гетьманської держави. 3. Договір між Україною і Московією 1654 р. та його оцінка в історичній літературі. 4. Причини Руїни. Зміни зовнішньополітичного вектору. 5. Криза української державності в другій половині XVII–XVIII ст.	[1.1], с. 140-200; [1.2], с. 97-142; [1.3], с. 78-137
	2	семінар	2	<u>Руїна і доба І. Мазепи</u> 1. Гетьманування І. Виговського та Ю. Хмельницького. 2. Україна в останній період національно-визвольної революції. Гетьман П. Дорошенко. 3. Обмеження козацької автономії та її остаточна ліквідація Російською імперією у XVIII ст. К. Розумовський. 4. Українське козацтво на прикордонній службі.	[1.1], с. 140-200; [1.2], с. 97-142; [1.3], с. 78-137

		індивід. роб.	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI)	літ-ра згідно списку
8			6	Тема 8. Українська культура в контексті доби Просвітництва	
	1	лекція	2	<u>Здобутки української культури другої половини XVII–XVIII ст.</u> 1. Козацтво як явище історії та культури. Народження «козацько-руської вітчизни». 2. Розвиток освіти та наукових знань в Україні у XVII–XVIII ст. 3. Українське бароко. Архітектура.	[1.1], с. 168-200; [1.4], с. 127-206; [1.5], с. 294-350
	2	семінар	2	<u>Воєнне мистецтво, освіта та культура в Україні у XVII–XVIII ст.</u> 1. Історичні умови розвитку культури у др. пол. XVII–XVIII ст. Воєнне мистецтво в епоху Козаччини. 2. Києво-Могилянська академія як центр освіти, науки і культури України XVII – XVIII ст. 3. Архітектура та образотворче мистецтво в епоху Просвітництва.	[1.1], с. 168-200; [1.4], с. 127-206; [1.5], с. 294-350
		індивід. роб.	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI)	літ-ра згідно списку
9			6	Тема 9. Україна на шляху до національного відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	
	1	лекція	2	<u>Українські землі в кордонах монархій Романових і Габсбургів</u> 1. Україна та її народ під владою Російської імперії. 2. Західноукраїнські землі під владою Австро-Угорщини. 3. Прикордонні формування на теренах України. 4. Україна в роки Першої світової війни.	[1.1], с. 201-301; [1.2], с. 143-218; [1.3], с. 138-174
		самостійна робота	2	1. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії. 2. Селянські рухи. У.Кармелюк. Київська козащина 1855 р. 3. Політичне життя в Україні на рубежі XIX–XX ст.. 4. Україна в період першої російської революції 1905-1907 рр. 5. Бойовий шлях Легіону січового стрілецтва.	[1.1], с. 201-301; [1.2], с. 143-218; [1.3], с. 138-174
	2	семінар	2	<u>Формування української національної ідеї</u> 1. Україна в першій половині XIX ст. «Весна народів». 2. Національно-визвольний рух в українських землях в другій половині XIX ст. 3. Україна на початку XX ст.	[1.1], с. 201-301; [1.2], с. 143-218; [1.3], с. 138-174

10			8	Тема 10. Культура України у добу національно-культурного відродження	
	1	лекція	2	<u>Культура України у XIX – на початку XX ст.</u> 1. Генеза та періодизація національно-культурного відродження в Україні. 2. Національні особливості української художньої культури XIX ст. 3. Живопис і музика України у XIX столітті.	[1.1], с. 201-301; [1.4], с. 207-249; [1.5], с. 351-407
		самостійна робота	2	1. Національно-культурне відродження у Галичині. 2. Професійний та аматорський український театр. 3. Поширення архітектури класицизму на теренах України.	[1.1], с. 201-301; [1.4], с. 207-249; [1.5], с. 351-407
	2	семінар	2	<u>Національно-культурне відродження в Україні у XIX – на початку XX ст.</u> 1. Основні етапи національно-культурного відродження. 2. Досягнення українського мистецтва у XIX ст.	[1.1], с. 201-301; [1.4], с. 207-249; [1.5], с. 351-407
		індивід. роб.	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI)	літ-ра згідно списку
11			6	Тема 11. Українська національно-демократична революція і державотворення 1917-1920 рр.: наслідки й історичні уроки	
	1	лекція	2	<u>Національна революція і відродження державності у 1917-1920 рр.</u> 1. Революційні події в Україні та розвиток політичної ситуації протягом 1917 р. 2. Відродження Української державності у 1917-1920 рр. 3. Агресія більшовицької Росії й інших ворогів у 1917-1920 роках та знищення національної державності. 4. Окремий корпус кордонної охорони.	[1.1], с. 302-351; [1.2], с. 219-270; [1.3], с. 175-180
		самостійна робота	2	<u>Національно-визвольні змагання 1917-1920 років</u> 1. Універсали Центральної Ради. 2. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана П. Скоропадського. 3. Відновлення УНР Директорією. 4. Окупаційний режим кайзерівської Німеччини. 5. Українсько-польська війна. 6. Контрреволюційні рухи та Отаманщина.	[1.1], с. 302-351; [1.2], с. 219-270; [1.3], с. 175-180

	2	семінар	2	<u>Боротьба за збереження української державності (1918-1920 рр.)</u> 1. Українська народна республіка Центральної ради. 2. Українська держава на чолі з гетьманом П. Скоропадським. 3. Політика Директорії. Відновлення УНР.. 4. Передумови повстання на західноукраїнських землях та Листопадовий зрив. ЗахідноУкраїнська НР. Злука. 5. Поразка національно-демократичних сил. Політичні уроки.	[1.1], с. 302-351; [1.2], с. 219-270; [1.3], с. 175-180
12			8	Тема 12. Україна в 20-30-ті роки ХХ ст.	
	1	лекція	2	<u>Україна в міжвоєнний період</u> 1. Радянська Україна – підвладна Російській Радянській імперії – СРСР. 2. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	[1.1], с. 352-422; [1.2], с. 271-292; [1.3], с. 195-200
		самостійна робота	2	<u>Розвиток регіонів України в 20-30-ті роки ХХ ст.</u> 1. Утворення СРСР. 2. Нова економічна політика та її наслідки. 3. Індустріалізація та колективізація: особливості й наслідки. 4. Радянська Україна в умовах утвердження тоталітарного ладу. 5. Політика пацифікації з боку Польщі: причини і наслідки. 6. Карпатська Україна.	[1.1], с. 352-422; [1.2], с. 271-292; [1.3], с. 195-200
	2	семінар	2	<u>Насадження колоніальних режимів в українських землях</u> 1. Політико-економічні програми СРСР. 2. Масові репресії в Українській Радянській Соціалістичній Республіці. 3. Українські землі в складі Польщі, Румунії та Чехословаччини.	[1.1], с. 352-422; [1.2], с. 271-292; [1.3], с. 195-200.
		індивід. робота	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI). Конспект по темах.	література згідно списку
13			6	Тема 13. Україна напередодні та в роки Другої світової війни	
	1	лекція	2	Україна в роки Другої світової війни 1. Українські землі на першому етапі війни (вер. 1939 – черв. 1941 р.). 2. Україна в радянсько-німецькій війні (1941–1945 рр.)	[1.1], с. 423-468; [1.2], с. 293-311; [1.3], с. 200-231.

				3. Рух опору на українських землях (1939–1945 рр.) 4. Радянські прикордонники на фронтах Другої світової війни.	
	самостійна робота	2		<u>Національно-визвольна боротьба в Україні в роки II світової війни</u> 1. Історія створення та дії українських збройних формувань «Роланд», «Нахтігаль» «Галичина» у ході Другої світової війни. 3. Акт відновлення незалежності України 30 червня 1941 р. 2. Похідні групи ОУН-УПА.	[1.1], с. 423-468; [1.2], с. 293-311; [1.3], с. 200-231.
	Разом за сем. ауд. год.	50			
II семестр					
2	семінар	2		<u>Доля України в роки Другої світової війни</u> 1. Початок Другої світової війни і Україна. 2. Окупаційний режим. 2. Військові дії 1941-1944 років. 3. Возз'єднання українських земель.	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253.
14		6		Тема 14. Соціально-економічні та політичні процеси в Україні в другій половині 1940-х - у 1980-х роках	
	1	лекція	2	<u>Україна в умовах наростання системної кризи тоталітарного ладу</u> 1. Україна в перші післявоєнні десятиріччя. 2. Суспільно-політичне життя в 1960-1980-х рр. 3. Прикордонники СРСР на теренах України.	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253.
		самостійна робота	2	1. Соціально-економічний розвиток України у другій половині 40-рр. 2. Ідеологічний наступ сталінщини на спроби національно-культурного відродження в Україні. 3. Політичні портрети українських дисидентів.	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253.
	2	семінар	2	<u>Політика тоталітарного режиму і опір йому в Україні у 1945–1985 рр.</u> 1. Україна в роки післявоєнної відбудови (1945 – п. пол. 1950-х рр.) 2. Українське дисидентство	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253.
15			8	Тема 15. Українська культура у XX-XXI ст.: на шляху від тоталітаризму до незалежності	
	1	лекція	2	<u>Культура України у XX-XXI ст.</u> 1. Література і мистецтво в Україні XX ст. 2. Українська культура у XXI ст.	[1.1], с. 352-557; [1.4], с. 250-311; [1.5], с. 408-480

		самостійна робота	2	1. Політична культура України: радянська і пострадянська. 2. Розстріляний з'їзд кобзарів (Харків, 1934). 3. Українська культура в умовах тоталітаризму. «Розстріляне відродження» 4. Повоєнна доба: нова якість українства	[1.1], с. 352-557; [1.4], с. 250-311
	2	семінар	2	<u>Освітньо-науковий та культурний розвиток української спільноти.</u> 1. Здобутки українського народу у ХХ ст. 2. Досягнення українців у ХХІ столітті.	[1.1], с. 352-557; [1.4], с. 250-311; [1.5], с. 408-480
	3	індивід. роб.	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI)	літ-ра згідно списку
16			8	Тема 16. Суверенна держава Україна в 1991-2021 роках	
	1	лекція	2	<u>Актуальні проблеми розбудови незалежної української держави</u> 1. Руйнування СРСР та утворення держави – Україна. 2. Становлення незалежної Української держави. 3. Політичний та соціально-економічний розвиток України. 4. ПВУ – ДПСУ. Роль НАДПСУ ім. Б. Хмельницького у розбудові державного кордону, формуванні кадрового потенціалу прикордонного відомства та створенні сучасної прикордонної науки	[1.1], с. 534-715; [1.2], с. 349-421; [1.3], с. 25-314.
		самостійна робота	2	<u>Україна між Сходом і Заходом.</u> 1. Пошук напрямів зовнішньої політики держави. 2. Участь України у діяльності міжнародних організацій.	[1.1], с. 534-715; [1.2], с. 349-421; [1.3], с. 25-314.
	2	семінар	2	<u>Українські революції та війни періоду незалежності.</u> 1. Революційні події 1989-1991 років. Проголошення незалежності. 2. «Помаранчева революція» 2004 року. 3. «Революція гідності» 2013-2014 років. 4. Російсько-українська війна 2014-... років.	[1.1], с. 534-715; [1.2], с. 349-421; [1.3], с. 25-314.
		індивід.роб.	2	Реферат (тематика вказана в розділі VI)	літ-ра згідно списку
ЕКЗАМЕН			6		
Разом за семестр ауд. годин			20		
УСЬОГО:			120		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Базова література

- 1.1. Бойко О.Д. Історія України: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Вид. 5-те, виправлене, доповнене. К.: Академвидав, 2014. 720 с.
- 1.2. Короткий курс історії України : навч. пос. / Б.Я. Ратич, Н.В. Макогончук, О.І. Гевко. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2016. 428 с.
- 1.3. Кабачинський М.І. Історія кордонів України: навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ ім. Б. Хмельницького, 2008. 344 с.
- 1.4. Каплун Н. М. Історія української культури: Навчальний посібник / Н.М. Каплун, В.Ч. Купчишина, Н.В. Макогончук, С.М. Морозов, С.П. Шумовецька. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2011. 356 с.
- 1.5. Каплун Н. М. Основи культурології: Навч. посіб. / Н. М. Каплун, С. М. Морозов, С. П. Шумовецька. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2004. 546 с.

2. Допоміжна література

- 2.1. Григоренко О.П. Актуальні проблеми історії України. Хмельницький, 2004. 339 с.
- 2.2. Григоренко О.П. Історія України. Хмельницький, 2007. 387с.
- 2.3. Історія України / Під загальною редакцією В.А. Смолія. К. 1997. 450 с.
- 2.4. Історія України. Керівник авторського колективу Ю. Зайцев. Львів, 1996. 480 с.
- 2.5. Аркас М. Історія України – Русі. К., 1993. 414 с.
- 2.6. Бойко О.Д. Історія України: підручник. – 3-тє вид., доповн. К.: Академвидав, 2006. 688 с.
- 2.7. Історія України. Нове бачення. У двох томах. Том 1. К., 1995. 650 с.
- 2.8. Історія України. Нове бачення. У двох томах. Том 2. К., 1996. 580 с.
- 2.9. Лановик Б.Д. Лазарович М.В. Історія України. Київ, 2001. 380 с.
- 2.10. Субтельний О. Україна. Історія. Київ, 1993. 560 с.
- 2.11. Мельник Л.Г., Гуржій О.І, Демченко М.В.. Історія України: Курс лекцій. У двох книгах. Кн. 1. Від найдавніших часів до кінця ХІХ ст. К.: «Либідь», 1991. 570 с.
- 2.12. Кабачинський М.І. Історія охорони кордонів України: Монографія. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ ім. Б. Хмельницького, 2005. 355 с.
- 2.13. Греченко В. А. Історія світової та української культури. К., 2000. 464 с.
- 2.14. Гаврюшенко О. А. Історія культури: Навч. посібник / О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. К.: Кондор, 2004. 763 с.
- 2.15. Закович М. М. Українська та зарубіжна культура / М. М. Закович. К., 2000. 622 с.
- 2.16. Історія культури давнього населення України: У 5 тт. – Т.1. К.: Наукова думка, 2001. 1134 с.
- 2.17. Історія української культури: У 5 т. – Т.2. Українська культура ХІІІ-першої половини ХVІІ століть. К.: Наукова думка, 2001. 847 с.
- 2.18. Історія української культури: У 5 т. – Т.3. Українська культура другої пол. ХVІІ-ХVІІІ століть. К.: Наукова думка, 2003. 1246 с.
- 2.19. Історія української культури: У 5 т. – Т.4. Кн.1. Українська культура першої пол. ХІХ століття. К.: Наукова думка, 2005. 1292 с.
- 2.20. Історія української культури: У 5 тт. – Т.4. Кн.2. Українська культура другої пол. ХІХ століття. К.: Наукова думка, 2005. 1276 с.
- 2.21. Історія української філософії: підручник. К.: Академвидав, 2008. 624 с.
- 2.22. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій / М.В. Кордон. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 584 с.

- 2.23. Крип'якевич І. Історія української культури. К.: Либідь, 2002. 656 с.
- 2.24. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. / За ред. проф. А. Ярися та проф. В. Мельника. Львів: Світ, 2005. 568 с.
- 2.25. Меднікова Г. С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття: Навч. посіб. / Г. С. Меднікова. К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. 214 с.
- 2.26. Українська художня культура: Навч. посібник / За ред. І. Ф. Ляшенка. К.: Либідь, 1996. 416 с.
- 2.27. Юрій М. Ф. Історія світової та вітчизняної культури: Навчальний посібник / М. Ф. Юрій. К.: Дакор, 2007. 456 с.

3. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

3.2. Модульне середовище [Електронний ресурс] – <<http://10.241.24.9/>>.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний